

نومرو : ۱۰۲

اداره خانه

ایستانبول. جفال اوغلی، دائرۃ اجتہاد

تہلہ فون نومروسی : ۸۶۵
" Idjtihad " Constantinople

بشنجی سنہ

اجتہاد

حربت فکریہ یہ خادم
ہر ہفتہ چیقار اجتماعی ، ادبی مجموعہ

مدیر مرخص : الہامی صفا

۱۷ نیسان ۱۳۳۰

آبوندہ

سنہ لك آلتی آیلق
تورکیا ایچین : ۵ غروش ۳۰ غروش
ممالك اجندیہ ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخہ سی ۵۰ بارہ

— شهرامینی جمیل پاشا حضر تریله ملاقات —

جمیل پاشا، مکتب طبعیه نك صوك صنفارنده بولونديم زمان سریریات خارجیه معلمز ایدی. بکی اوروپادن عودت ایتشدی. شهرامینی پاشا ایله آره مزده تلید و استاد مناسبتی و بیر حق تعلیم و بیر شکران تعلم واردرد. بوسبيله مشهور و ممتاز اوپه راتور مزله ملاقات مستثنا بر صمیمیت ایله جریان ایتدی. آره مزده شو سوال و جواب تعاطی اولوندی :

— سلخ خانه لر مسئله سی نه سرکرده قلمدی ؟

— سلخ خانه لری بیلورسکزر که بن شهرامانته کله دن اول بوراده مزایده یه قویمشله، بیر قاچ طالب ایشه کیرمش « قاموس Camus » نامنده بیرینک اوزه رنده قلمدی ، ایستانبول ولایتیه کوندردک. تدقیق ایده جکلردی؛ ایتدیلر. معلوم در، که 40 سنه یه قادر امتداد ایدن امتیازلر ویرمک ولایت مجلس عمومیلرینک صلاحیتی داخلنده در. بونا متفرع اولان اوراق کوندردم، مجلس عمومی ولایتده مذاکره جریان ایتدی؛ یکیدن پروژهلر وسائره حاضر. لاناراق باشقا بیر طالبه ویریله سنه ویاخود اماتجه یاپناسنه قرار ویریلدی. اوراق کیری کلدی. شهراماتی تدقیق ایدیور. امانتده بوایشی بتیرمک ایسته یور. شهرک اک مهم ایشارندن بری در. زیرابوسایده نه فیثاتلری قیش ویا بویوک تبدلاته اوغرامایاجاق؛ احتسارلرک اوکی آلیناجاق؛ هرکس معاینه ایدیش صحی نه ییه جک. ایستانبولده بیر قاچ یوز ملوث سلخ خانه نك ملوث وجودندن تمیزلنه جک. صوکرده شهرک بیر چوق نقطه سی سوقاقلر قویون آغیلانندن قورتولاجاق. معلومکزدرد، که متمدن مملکتلرده سوقاقلرده قویون اینک و امالی کورولمز. بوندن ماعدا امانتده سنوی لاقلا 50 بیک لیرا قادر. بیر ایراد تأمین ایده جک در. آناتولولو بیر طاقم زواللی جلب اصنافی ده اوجوز فیثاتله، و بعض محتکرلرک النده اغفال اولوناراق قویونلری صاتماق مجبوریتدن قورتو. لاجاقلر. چونکه قویونلر ایستانبوله کدیکلری وقت بیر قاچ کون قالمالری و بسلمه لری ایچینده سلخ خانه لره مربوط بازار محللری یایلاجاق. بازار محللرنده حیوانلرک صاحب لری یالکیزیم باره سی ویره جک. شوقادار که

یم، خارجه کی فیثاتدن یوزده 20 نسبتنده بهالی اولاجاق. یر باره سی آلینا یاجاق. بوسلخ خانه مسئله سی بنی اک زیاده اشغال ایدن مسئله لر دن بری در.

— ایشیتدیکمه کوره قادین آشچی و اداره بیتیه مکتبی آچماق اوزه ره ایشسکزر. بو باده معلومات و بریرمیسکزر؟ — مملکت مزده مع التأسف اسلام اولاراق نهایی بیر خدمتچی قادین نه ده ایی آشچی قادین واردرد. اهالی بو حال دن مشتکی در: دیگر طرفدن بر چوق مسلمان قیزلر و قادینلر ایش بولامایورلر. مادی و معنوی سفالت ایچنده قالیورلر. هم اهالی نك احتیاجنی تهوین ایتمک همده فقیر مسلمان قادینلرینه صنعت اوکره نك حیثیتی ایش بولماق ایچین بویله بیر مکتب تأسیسنه اخیراً جمعیت عمومی بلدییه قرار و 3000 لیرا تخصیصات سنویه ویردی. اداره بیتیه مکتبی نامیله بیر مکتب یاپیورم. بلحققانن بیر مدیره کتیرتمک اوزره یم. ایکی اوچ آیه قادارده مکتب آچیلماق. مدت تحصیل 6:4 آی اولاجاقلر و طالبه لره، تشویق ایچین یمک و یا تماق و البسه دن ماعدا شهری لاقلا 1 لیراده معاش ویره جکزر. بورادن حیقانلره شهادتنامه ویریلرک ایسته نیلن نه ولره توزیع ایدیه جک در. بو مؤسسه عینی زمانده علی التدریج « Bureau de placement یعنی یرلشدیرمه اوچاغی » وظیفه سی ایفا ایده جک در.

— تیاترو مکتبی تأسیس ایده جک کزده دائر اولان شایعه نك ماهیتی نه در؟

— بزده حقیق معناسیله تیاترو یوقدر؛ بعض آماتورلر بوراده آقتورلک و آقتریس لک ایدیورلر سده اوروپاده. کیرینه نسبة یک ابتدائی بر حالده در. بونلر صنعت قاری کفران تشکیل ایدرلر. بو سبيله تیاترو مکتبی نامیله بیر مکتب تأسیسنه قرار ویردک و جمعیت عمومی بلدییه بونک ایچین بو سنه لک 3000 لیرا تخصیصات ویردی. بونک ایچین اوروپادن بیر متخصص مدیر کتیر ته جکم. بوراده ده آماتورلر دنده بیر قاچ کیشی ایله هیئت تعلیمییه یی تشکیل و تکمیل ایده جکم. بو مکتبک محصولی انجاق یدی سکزر سنه صوکره آلینا بیله جک در.

شاید تزید و اردات ایچین حکومته تقدیم ایتدیکمز
 پروژهلر قبول ایدیلز سه 1331 سنه سی ایچین ده اوچ دورت
 یوز بیک لیرا استقراض عقد ایتیه مجبور اولاجاغز .
 شونی سویله یه بیلیرم که و اردات تزید ایدیلکسزین شو
 اصول دوام ایدرسه برقاچ سنه ظرفنده شهر امانتک
 افلاس ایده جکنه شه کز اولماسین .

— استقراض ایچین تکلیف واقع اولیوری ؟

— نهوت ، کرک فرانسه و کرک انکلترده بر
 جوق مؤسسات مالیه شهر امانتته پاره ویرمه یه مهیا ایه ده
 یگیدن قارشیلق و اردات بولمادیغی تقدیرده شهر امانتتی بورج
 آلتنه قویماق فکرند اصلا دکلم .

— صاتیه امله سرکه سی ایستایونی آره سنده . شومندوفر
 خطی اوزهرنده کریمه منظره لی وغاز تنکهلرندن یاییلمش مسکنت
 خاهلری برآن اول قالدیرماق ایستانبولک و تورکسانک حیثیتی
 نامنه پک آرزو اولونور و بونلردن شومندوفر کدرگاهنک
 تمیزلنمسی بویوک فداکاراق ایسته منر دکلی ؟

— نهوت پک حقیلسکیز تنکلی نهولری استملاک
 ایدوب قالدیراجاغم . حقیقه پک چرکین کورونیور .
 یکی استملاک قانونندن استفاده ایدهرک بونلری قالدیراجاغز .
 اورالری تمیزله یه جکیز .

آرتق صوراجاغم بر سؤال قالمامشدی . تشکر
 ایدهرک شهرامینی پاشایه وداع ایتدم . صورماق ایسته دیکم
 بر مسئله ده معارف ایشلرندن شهر امانتته دوشن حصه
 همتک نه مقدارده اولدینی ویا اولابیله جکی ایدی . فقط
 افلاس تهیدیدی آلتنده بولونان بر شهر امانتندن باشقا
 همتلر بکله مهیه مناسب قالمایوردی .

بونکله برابر دوققور جمیل پاشا حضرتلری مأیوس
 دکلم ، بسیطدن باشلا یاراق مرکبه دوغرو کیتیمک
 طرفداردی در . یعنی شیمدی آرز پاره ایله یاییلا بیله جک
 آثار عمران وجوده کتیرمکه مشغول اولماق ، بودجه
 قوتلندیکجه داها اهمیتی ایشلره کچمک فکرندهدر . واقعا
 ایستانبولده لغملر ایشی ، صحت عمومیه جه اکمهم ایشدر .
 فقط مثلا پاریس شهرینک لغملری کیی لغملر انشاسنک

زیرابن بورایه سسی کوزل کوچوک یا شده ارکک چوجوقلره
 جلب وادرنه جوارنده تورکجه یی کوزل تلفظ ایدن غیر
 مسلم قیزچوجوقلری آلاجامم . بونلره اول امرده ادبیاتیه
 برابر تورکجه و فرانسزجه ده تحصیل ایتدیره جکم . عینی
 زمانده بوکون مستقل بیر فن ماهیتی قازانمش اولان
 تیاتر و جلیق علمنی ده اوکروه جکم .

— شهر امانتک شیمدیکی بودجه سی ندر ونه اولماق
 لازمدر . و آچینی نه صورته قاپاناجاق ؟

— دنیاده هیچ مدنی برملکت یوقدر که شهر امانتک
 بودجه سی ایستانبول شهری بودجه سی قادار فقیر اولسون .
 شهر امانتته کلدیکم وقت بودجه سی 250000 لیرای متجاوز
 دکلدی . بیر سنه ظرفنده 450 بیک لیرایه بالغ اولدی .
 یعنی شیمدی ایستانبول نفوسی باشنه شهراماتی بودجه -
 سنه تقریباً 40 غروش اصابت ایدیور . حالبوکه اوروپاده
 اورته شهرلرک بلدییه بودجه سی نفوس باشنه اک اشاغی
 2 الی 3 لیرا دوشر . شو حالده ایستانبولی او شهرلره
 بکزه ته بیلیمک ایچین ، ایستانبول نفوسی الیوم 1200000
 اولدیغندن اک اشاغی 2400000 لیرا و ارداتی اولماسی
 لازم کلیرکن بوکون مقدار لازمک آنجا ق آلتیده بیر
 امله کچور ، که بونکله بویوک هیچ برایش یاپلماق ممکن
 دکلدر . اورویا بویوک واورته شهرلرنده ایه هر بویوک
 ایش یاییلمش . تمش و شهرلر مکملآ تنظیم ایدیلشدر .
 ایرادلرینی فضاله ترینات و امور تالیه ایچین صرف
 ایدیورلر . و ارداتی آرتیرماق ایچین حکومته بعض
 پروژهلر ویردم . قبول ایدیلیرسه اهلینک شهراماتی نامنه
 الیوم ویردیکی ویرکیلره هیچ برشی ضم اولونمکسزین
 شهر امانتک برسنه ظرفنده حال حاضر و ارداتی ایکی مثله
 چیقاجا قدر .

— بودجه آچیقی قاپماق ایچین ینه یکیدن استقراض
 عقد ایده جکمیسکیز ؟

— کچن سنه کی و بوسنه کی بودجه مزی تدقیق ایدرسه کز
 حقیقته بودجه آچیغمز سنوی اوچ دورت یوز بیک
 لیرادن اشاغی دکلدر . بوسنه کی بودجه آچیغمز کیچن
 سنه عقد ایتدیکمز بیر میلیون لیرادن قاپایه بیلسه ک بیله

بوتون بو دردەك أسبابی سنده طوبانیور :

سن ، آه ای صاریشین طفل ناتوان ، هب سن !

ئەوت هب او ! چونكە بركون مدید بر فلسفە رخاوت
یوروندكەن سوكره شاعر بوتون حقایقی پامال عطالت
ایده رك « بوكون ده راحتمه باقمیم ! » دیمه سنی متعاقب
باشقه بر او طه دن ، پرنشئە خلوقك صدای بیداری كلوب
دو كولیور ، و اوزمان هر شی دكیشیور !

— خایر ، ملك جوجوغم . هب یالاندی سویله دیکم :

بم اولانجه حضورم ، سرورم ایشته فدا

جوجوجمه ، نازی . كوچوك بر دقیقه شوک ایچون :

بوپور كوزمده سنكله حقیقت فردا :

بوكون چالیشمالیم بن یاریشکی ذوقك ایچون .

و اوپله اولدی ، چالیشدی . فکرت بوكون مملکته
بر آدام یقشیدردی . اویزرکه مملکت او آدمی ده باباسی
کبی تبدیل تابعیت عرفانه مجبور ایتمه سین !

خلوق شیمدی آمریقای شمالیده میشیغان دارالفنوننده
بولونیور . اوراده کندینسندن بزده ائر معلومات ایسته مشلر ؛
بر قونفهرانس ویرمش . غزته اینجه یازیدریله ایکی بویوک
ستوتی بو قونفهرانسه حصر ایدیور . ترجمه ایده جکم .
اولاد وطندن بر کنج تورکک آمریقاییلر ایچنده کی ،
آمریقاییلر اوزرنده کی تأثیرینی کوره جکسکرز . فقط
بر آزدده « خلوقک دفتری » نی تعقیب ایده لم که او خلقت
ممتازده نك صحیفه تاریخ حیاتی کوز اوکنه کلسین . « خلوقک
دفتری » ندر ؟

دفتر بیله دیمز ، سکیز اون پارچه کاغددر ؛

اوستنده خلوقک متردد قلمیله

صف صف قارالانمش یازیلر ، شبهه لی خطر ؛

بر باندە وطن ییراغی ، آلتنده شو جله ؛

« تومک . ویا شاتق سنی ! »

کافی ، بزده کافی ! خلوقی شیمدی بویومش ، قلبنده

وطن حسلری او یانمش اوله رق بولیورز . باباسی :

ای شانلی وطن ییراغی ، بر کون سنی او غلم !

یر موک ذی هیبت حریت ٹوکنده

چکمش کوره بیله بدم . . .

دیپور . عجبا آمریقاییلره قارشی او قونفهرانسی ویرمکده

قاچ میلیون لیرا ایسته دیکنی بیلمه ییلر لغملرمن یوقکن
بزده « یارق » ک ، « تیاترو مکتبی » نك « اداره بیتیه
مکتبی » نك نه لزومی وار دیپورلر ویا خود دیرلر . فقط
بویولایش کوروله میجنه یعنی ماده بونا امکان بولونماجنه ،
کوچوک ایشلری ؛ یعنی یابه بیله جکمز ایشلری ترک ایتمه مزمی
لازم کلیر .! انصافی ونیت صافی آلدن بر اقامالی . دو قنور
جیل پاشا عزیم واهلیت کوستردی و کوسته ریپور . ظهیری
اولام . بورنمژک اوکنده اولان (صوفیه) نك ۸۰ متره
ککیشلککنده (بوریس جاده سی) نی وصوفیه نك نظافت
وعمرانی کورهم . او زمان ایستانبولک بزنی نه قادار
اوناندر اچاق بر حالده بولوندیغنی ای آکلارز .

دو قنور : عبدالله مروت

خلوق فکرت بک

خلوقی - وجاهاً دکاسه غیاباً - طانیانلر رباب
شکسته نی اوقومش اولانلر قادار چوقدر . ایشته شیمدی
ربابک اوکا عائد اولان صحیفه لری کوزدن کچیریپورم .
خلوق ایچون یازیلان ایلك شعردە اونک موقعی
تعین ایدیور : شفق ، بولوت ، کیجه ، مهتاب ، ژاله ،
غنچه تر ؛ سیاه صاچلرک آلتنده بر لقای سحر ؛ امید ،
نشئه ، محبت ، وصال ، عیش و طرب . . . بونلرک هپسی
کوزلدر ؛ فقط هیچ بری شاعرک خیالندن طوغان بدایه
نظیر اولاماز . یالکیز جوجوق ، او مجسم شطارت
« طوتوب قوشار او خیالکده شاهانلندن ! »

خلوقک شو رسم تقدیمی اجرا اولوندقن صوکره
بز اونک مترنم سسیله نلر نه لر دیدیکنی ، صوکره بایرامده ،
اک زیاده سوینه جکی بر زمانده حیاتک روی زرد سفالتی
کندیسنه ناصل کوسترلیدیکی هپ کورویورز . صوکره :

ینه خلوق

سیاه بر کیجه . . آلتنده بر فیریق تنکته

باشمده بر متأذی حیات مطعونه ؛

ویروب کورکلره حالا اولانجه قوتمی

بتشمک ایسته بورم بر کنار مأمونه

ایچون ، نیچون ؟ بوکا بر چوق سبب دوشوندم بن :

خایر . نه مسکنتمدن ، نه غیج و یا سمدن ؛